

Demokratikus közvélemény – politikai diskurzusok

Dr. Smuk Péter

egyetemi docens

Széchenyi István Egyetem

Alkotmányjogi és Politikatudományi Tanszék

Nemzeti
Kiválóság
Program

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kutatás a TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg. (Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj, A2-MZPD-13-0182)

Véleményszabadság

☞ *Alaptörvény IX. cikk*

☞ (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

☞ (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a **demokratikus közvélemény kialakulásához** szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

☞ *ECHR 10. cikk*

☞ *Alapjogi Charta 11. cikk*

Szabad szólás és demokrácia

☞ Az önmagát kormányzó nép (A. Meiklejohn)

- részvétel
- információon alapuló döntések
- az információk és eszmék szabad áramlása

☞ Mi az a demokratikus közvélemény?

- újságírók? média? nép? a közterek tüntetései?
- kommunikációs mező – szereplők, felületek

Közösségi diskurzusok

☞ Közérdekű ügyek megvitatása

- legitimáció forrása
- deliberatív demokrácia (optimizmus: a „jó” elérhető)
- demokratikus eljárások (infrastruktúra)

Alkotmányos garanciák

☞ Az állam kötelezettségei

- tartózkodjon a beavatkozástól és cenzúrától
- hozza létre a diskurzusok kereteit

☞ A véleményszabadság határai...

- mások jogai, köznyugalom...

☞ A sokszínűség „szervezése”

- pl. a médiatartalmak tekintetében...)

Legfontosabb felületek/frontok

- ☞ Média
- ☞ Parlament
- ☞ Politikai kampányok
- ☞ Utca, közterek
- ☞ Internet

Médiapluralizmus

- ☞ **Keretei: médiapolitika** – *szabályozás, hatósági döntések*
- ☞ frekvenciához való hozzáférés
- ☞ monopóliumok, túlzott erőfölény ellen
- ☞ átfogó, tényyszerű, naprakész, objektív és kiegyensúlyozott tájékoztatás
- ☞ A sajtó/média/újságírás funkciói – 'watchdog'
- ☞ „Piaci kudarc” és közszolgálatosság

Parlamenti funkciók

☞ népképviselet

☞ jogalkotás

☞ ellenőrzés

☞ szabályozott vitafórum

Politikai diskurzus a parlamentben

☞ Nyilvános ülések (?)

- *reprezentatív nyilvánosság (Habermas)*

☞ részvétel az üléseken

- *galéria, üvegfalak*

☞ közvetítések

- *kinek a felvétele?*

☞ hozzáférés a dokumentumokhoz

☞ képviselői szólásszabadság

- vs fegyelmi jog

☞ ...összekötni a parlamenti vitákat a közvéleménnyel!

Média és kampányok

☞ felületek biztosítása

☞ esélyegyenlőség

☞ plurális tájékoztatás

- hírműsorok, vitafórumok – kiegyensúlyozottság
- ingyenes és/vagy fizetett politikai hirdetési felületek

☞ a választók jogai, a jelöltek jogai

Nemzetközi összehasonlító elemzés

- ∞ Kutatási elmélet keret alkalmazása
- ∞ Európai standardok, közép-európai kihívások
- ∞ Mintakövetés, tradíciók, hatalmi ambíciók

Válogatott források

☞ Európa Tanács

- CDL (2002) 139 - Code of Good Practice in Electoral Matters
- Council of Europe Convention on Access to Official Documents
- CM/Rec(2007)3 on the remit of public service media in the information society
- Resolution 1601 (2008)1 Procedural guidelines on the rights and responsibilities of the opposition in a democratic parliament
- CDL-AD(2009)031 - On Media Monitoring for Election Observation Missions

☞ Strasbourgi Bírósági gyakorlat (ECtHR)

- Observer and Guardian v United Kingdom (1991); Özgür Gündem v Turkey (2000)
- Guja v Moldova (2008); Vajnai vs. Hungary (2008); TASZ vs. Hungary (2009)
- Karácsony és tsai v Hungary (2014)

☞ EU

- DIRECTIVE 2003/98/EC on the re-use of public sector information
- Council conclusions on media freedom and pluralism in the digital environment 2013

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Smuk Péter

A2-MZPD-13-0182

smuk@sze.hu

Nemzeti
Kiválóság
Program

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kutatás a TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

(Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj, A2-MZPD-13-0182)